

вали на минаретата, правили се на ходжи, като си навивали „месали“ по главитѣ, „виели“ и рѣвали по цѣли часове за удоволствие, куриозъ и прѣвиване отъ смѣхъ на събранитѣ долу руси и българи. Други сж вкарвали свини въ самитѣ джамии или сж ги изкачвали горѣ по викалата съ въжа и т. н., когато се знае, че само споменуването думата „свиня“ (домузъ) е било обидно за турцитѣ.

Всички тия буйства и веселби, които минавали границата, могат се обясни най-вече съ прѣснитѣ още въ паметъта на сливенци турски жестокости въ Сливенъ, слѣдъ откриването тукъ на възстанието въ 1821 г.

Англичанинътъ Кепелъ, който посѣтилъ Сливенъ тъкмо слѣдъ руското влизане въ него, разправя за изпотрошенитѣ прозорци на джамиитѣ, за изпочупенитѣ надгробни турски плочи, за изровени гробове и за „вонята“ въ самитѣ джамии

Внѣ отъ голѣмитѣ обири, на които ставали жертва всички турски кѣщи въ града, внѣ отъ рѣзнитѣ надъ много невинни турци, сливенци, за да отмѣстятъ за прѣдишнитѣ турски „маскаралѣци“ надъ български моми и жени, ударватъ я на вакханалии. Нѣкои отъ тѣхъ даже дали воля на страститѣ си не толкова подъ тласъка на влечението, колкото просто отъ желание да си отмѣщаватъ.¹⁾

Най-послѣ, нека приведа и думитѣ на руския воененъ лѣкаръ Далъ, който е придружавалъ рускитѣ войски въ тоя походъ и е обезсмъртилъ името на сливенци въ историческата си повѣсть „Сливенка“.

„Скоро подиръ битката при Кюлевча, минахме Балканитѣ. Измжчени изъ голитѣ, пусти и горещи полета, отведнѣжъ слѣдъ това се намѣрихме между величественни планини, сѣнчасти гори, и неизказано очудени останахме, когато отъ върха на Балканската верига прѣдъ насъ се откри новъ миръ съ плодородни долини, розови градини, хубавички селца и отдѣлни чифлици — имущества на богати турци — всичко това отдѣсно, а синето море, на което се полюляваше нашия бѣлокрилъ флотъ — отъ лѣво. На Балкана азъ прѣкарахъ три най-хубави дни отъ цѣлия този походъ. Безгрижно вървѣхме напрѣдъ, търкаляхме се подъ гжститѣ яворови сѣнки, като се наслаждавахме отъ сладкия покой слѣдъ бурнитѣ дни, тежкитѣ, убийствени грижи, и напълно се ползувахме отъ тая свобода.

„Слѣдъ боя при Кюлевча, турцитѣ не се спрѣха; тѣ се биха при Камчията, при Сливенъ и Айтосъ, но се биеха не-

¹⁾ Дѣдо Нойко разказва за единъ отъ сливенскитѣ волентери, за когото се пѣяло и пѣсенъ, че ималъ своеобразната прищѣвка да разпаря трудни кадѣни и т. н.